

7/10659

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2705/6284
Konu : Yazılı soru önergesi

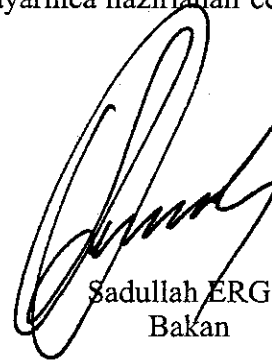
31.12.2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 17/11/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-.17182 sayılı yazı,
b) 08/12/2009 tarihli ve 2427/5708 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Edirne Milletvekili Bilgin Paçarız tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/10659 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2791/6403
Konu : Yazılı soru önergesi

31/12/2009

Sayın Bilgin PAÇARIZ
Edirne Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/10659 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 3167 sayılı Kanun hükümleri gereğince, keşide edilen çekin karşılığının bankada hazır edilmemesi nedeniyle mahkeme tarafından verilen adli para cezasına ilişkin kesinleşen ilâmın, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin Infazı Hakkında Kanunun 106 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Cumhuriyet başsavcılığına verileceği; Cumhuriyet savcısı tarafından otuz gün içinde adli para cezasının ödenmesi için hükümlüye ödeme emri tebliğ edileceği; hükümlünün, tebliğ olunan ödeme emri üzerine, otuz gün içinde adli para cezasını ödemediği takdirde Cumhuriyet savcısının kararıyla, ödenmeyen adli para cezasının, 5275 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesine göre bir günü yüz Türk Lirası hesabıyla hapse çevrileceğine ilişkin hükümler çerçevesinde, 25/12/2009 tarihi itibarıyla, ceza infaz kurumlarında cezasının infazına devam edilen hükümlü sayısının 1.672 olduğu Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Öte yandan, Bakanlığımızın Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sisteminden temin edilen, ceza infaz kurumunda bulunanların hangi kanunun ihlâlinden dolayı kurumda kaldıklarını gösteren suç türlerine göre dağılımına ilişkin rapor geçmiş tarihli olarak alınamadığından, bu hususta önceki yıllara ait istatistikî veri bulunmamaktadır.

II- A) Çek defterlerinin içeriklerine, çek düzenlenmesine, kullanımına, çek hamillerinin korunmalarına ve kayıt dışı ekonominin denetim altına alınması önlemlerine katkıda bulunmaya ilişkin esaslar ile çekin karşılıksız çıkması ve kanunda belirlenen diğer yükümlülüklerle aykırılık hâllerinde, ilgililer hakkında uygulanacak yaptırımları belirlemek amacıyla kabul edilen 14/12/2009 tarihli ve 5941 sayılı Çek Kanunu 20/12/2009 tarihli ve Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

B) Kanun, çek hamilini, sadece karşılıksızlığa ve hesabın sahteliğine karşı korumakla yetinmemiş; keşidecinin hukuka aykırılıkları, perdelemeleri, başkasının arkasına gizlenmeleri, kısaca hileleri karşısında da hamilleri ve piyasayı gözeten hükümlere yer vermiştir.

Yeni Çek Kanunu, 3167 sayılı eski Kanundan farklı bir felsefeyi temel almış, değişik düşünceler ve yaklaşımların ürünü olan ve sadece çek hamillerini değil, genel olarak piyasayı, ticaret dünyasını ve kamuyu korumayı amaçlamıştır.

Tüzel kişilere, özellikle ticaret şirketlerine ilişkin ödeme ve tahsil işlemlerinin, şirketle ilgili olan veya olmayan gerçek kişilerin hesapları üzerinden yürütülmesi, çek hesabının tüzel kişiye ait olması hâlinde, bu tüzel kişi adına çek karşılığını süresi içinde bankada hazır tutmakla yükümlü kişinin belirli olması, şirketten ayrılan kişinin bu hususta sorumlu tutulmaması, çeki tüzel kişi adına düzenleyen kişinin adı ve soyadının çekten anlaşılması gerekliliği de yeni Kanunun amaçları arasındadır.

Hamiline çeklerin kayıt dışı ekonominin etkin araçlarından biri olmasının önlenmesi ve aynı çekin karaparanın aklanmasında ve terörün finansmanında kullanılmaması da Kanunun dikkate aldığı ve çözmeye çalıştığı sorunlardandır.

Bu çerçevede, genel olarak;

- Çekin güvenli bir ödeme aracı olarak itibar kazanmasının sağlanması;

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

- Çekin, bir ödeme aracı olduğunu belirleyici hükümlere yer verilmesi;
- Bankaların çek hesabının açılması sırasında yaptıkları araştırmaların derinleştirilmesi; kimlik ve vergi numarası dışında, kişinin tacir olup olmadığının açıklığa kavuşturulması; hesap açtırmak isteyen kişiden yazılı bir beyan alınması, bu beyanda kişinin, sicil numarasını, engel hâli bulunup bulunmadığını, tüzel kişilerde çekin bedelini tahsile amade tutacak kişinin kimler olduğunu ve benzeri hususları belirtmesinin sağlanması;
- Türk piyasasında ödemelerin yoğunlukla nakit olarak yapılması ve dolayısıyla genel ekonominin bundan zarar görmesi nedeniyle sağlıklı çek kullanımına yönelik önlemlerin alınması;
- Hamiline çekin, kayıt dışı ekonominin bir aracı olmaktan çıkarılması;
- Tüzel kişinin işlemlerinin bir gerçek kişinin çek hesabı üzerinden yürütülmesinin engellenmesi;
- Karaparanın aklanması ile terörün finansmanında, çekin rol oynamasına engel olunması için çek hesabının açılmasında ve hamiline çekte yeni yaklaşımların benimsenmesi;
- Yeni kanunun Türk Ceza Kanunu ile uyumlu hâle getirilmesi; ceza hükümlerinin yoruma açık bırakılmamasının sağlanması;
- Karşılıksız çekle mücadelenin sadece ağır hapis cezaları ile önlenemediğinin anlaşılması nedeniyle, suçu önleyici diğer önlemlerin getirilmesi;
- Düzeltme hakkının Türk Ceza Kanununa uygun olarak etkin pişmanlık şeklinde yeniden düzenlenmesi;
- Çek defterlerinin ve yapraklarının geri verilmesinin yeniden düzenlenmesi; kullanılmış, hâlen dolaşımda olan çeklerin kimlere verildiğinin ve keşide tarihlerinin belirtilmesi,

Hedeflenmiştir.

C) Çek Kanununun geçici 2 nci maddesinde getirilen yeni düzenlemeyle;

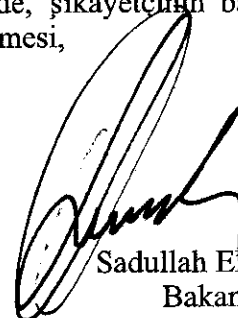
3167 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinde tanımlanan suçtan dolayı, 1/11/2009 tarihi itibarıyla, haklarında soruşturma veya kovuşturma başlatılmış ya da kesinleşmiş bir hükümle mahkûm olan kişilerin, en geç 1/4/2010 tarihine kadar düzenlenmiş ve mercilerine verilmiş olması şartıyla; şikâyetçi ile belirledikleri miktarın belirli vadelerde ödenmesi hususunda anlaşmaya varmaları ve anlaşmanın bir nüshasının şikâyetçi veya yasal temsilcisi tarafından Cumhuriyet başsavcılığına veya mahkemeye verilmesi hâlinde, anlaşmada öngörülen süre kadar soruşturma veya kovuşturmanın durmasına, hükmün infazının ertelenmesine veya durdurulmasına karar verilmesi; Kanunun 6 ncı maddesi hükmüne göre ödenmesi gereken miktarı, birinci yıl taksidi borcun üçte birinden az olmamak kaydıyla iki yıl içinde belirli vadelerde ödeyeceğini taahhüt etmesi ve taahhütnamenin, kendisi veya yasal temsilcisi tarafından Cumhuriyet başsavcılığına veya mahkemeye verilmesi hâlinde, anlaşma aranmaksızın, taahhütnamede belirtilen süre kadar, soruşturma veya kovuşturmanın durmasına, hükmün infazının ertelenmesine veya durdurulmasına karar verilmesi;

Anlaşmanın gereği gibi ifa edilmiş veya Kanunun 6 ncı maddesi hükmüne göre ödenmesi gereken miktarın ödenmiş olması hâlinde, kovuşturmaya yer olmadığına, davanın düşmesine veya hükmün bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılmasına karar verilmesi;

Anlaşma veya taahhüde uyulmadığının tespiti hâlinde, şikâyetçinin başvurusu üzerine, soruşturmaya, kovuşturmaya veya hükmün infazına devam edilmesi,

Hükme bağlanmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan